Aan de informateur

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 5 april 2017
Ons kenmerk: 17-0024
Uw kenmerk: -
Betreft: aandachtspunten afval- en recyclingsector
Bijlage: -

Geachte mevrouw Schippers,

U staat voor de belangrijke opdracht de mogelijkheden voor het formeren van een nieuw kabinet te onderzoeken. We wensen u daarbij veel succes en vragen u als het gaat om het verduurzamen van de samenleving onze sector niet uit het oog te verliezen.

De Vereniging Afvalbedrijven stimuleert de transitie naar de circulaire economie, waarbij het sluiten van kringlopen en het terugwinnen van materialen, grondstoffen en energie centraal staan. Wij vertegenwoordigen bedrijven die innovatief en kosteneffectief de kringloop sluiten. De Nederlandse afvalsector behoort tot de koplopers in de wereld als het gaat om het sluiten van ketens, hergebruik en recyclen van afvalstoffen, opwekken van energie uit afval en verminderen van de CO₂-uitstoot. Met hun kennis en infrastructuur leveren onze leden een belangrijke bijdrage aan de transitie naar een Europese circulaire economie.

Duurzaamheid en klimaat hebben een belangrijke plaats in het politieke en maatschappelijke debat en krijgen uw aandacht bij uw onderzoek naar een mogelijke nieuwe coalitie. Met deze brief vragen wij uw aandacht voor enkele specifieke punten die relevant zijn voor de afval- en recyclingsector. Deze ondersteunen ook het afgelopen najaar gelanceerde Rijksbrede Programma Circulaire Economie.

Transitie naar een circulaire economie: van kwantiteit naar kwaliteit

Nederland streeft naar een circulaire economie in 2050. Met het Grondstoffenakkoord wil het kabinet de Nederlandse economie in 2050 volledig laten draaien op herbruikbare grondstoffen. Het streven naar een circulaire economie ondersteunen wij. Het biedt economische kansen en is belangrijk voor het terugdringen van de klimaatverandering en het behoud van een gezond milieu.

Om het doel te bereiken moet de focus in het overheidsbeleid worden verschoven van kwantitatief naar kwalitatief afvalbeheer, gestuurd door afzetmarkten. Meer gescheiden inzameling van afval loont alleen wanneer het afval daadwerkelijk hoogwaardig wordt gerecycled en de grondstoffen en producten die daaruit ontstaan ook kunnen worden afgezet. Dit vraagt om een inspanning van alle partijen in de keten. Met elkaar moeten we de omslag maken

naar kwalitatief hoogwaardige secundaire grondstoffen die toepasbaar zijn in hoogwaardige producten. Wij vragen u het ingezette beleid van maatschappelijk verantwoord inkopen door overheden krachtig voort te zetten. Door gerecyclede grondstoffen en producten af te nemen, kunnen overheden de afzetmarkt flink stimuleren. De afval- en recyclingsector zorgt voor het leveren van de vereiste kwaliteit tegen een marktconforme prijs. Op die manier werken we gezamenlijk toe naar de circulaire economie.

Internationale markt: bevorderen gelijkwaardig speelveld

De hoogwaardige Nederlandse be- en verwerkingscapaciteit is onderdeel van de Europese afvalmarkt. In de open Europese markt maken lidstaten, die zelf (nog) niet over voldoende capaciteit beschikken, gebruik van de schone en efficiënte recyclinginstallaties en afvalenergiecentrales in Nederland. Net zoals in andere markten past dit binnen de uitgangspunten van de Europese Unie en draagt het bij aan het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord. Import voor recycling en energierugwinning is goed voor het milieu en levert een bijdrage aan de bedrijfseconomische positie van de Nederlandse bedrijven en daarmee aan behoud en uitbreiding van werkgelegenheid.

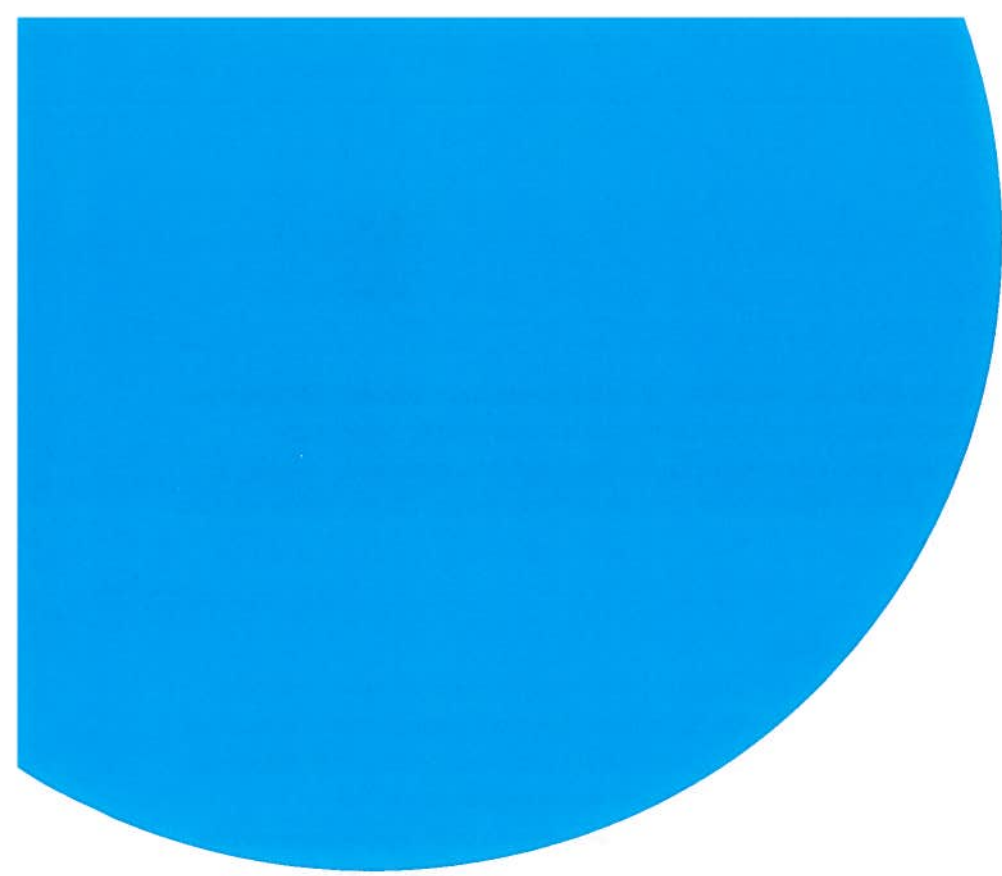
Deze stabiele marktpositie kent twee bedreigingen. De aanstaande Brexit kan de bestaande handelsrelaties met het Verenigd Koninkrijk, dat ervoor kiest restafval naar ons land te exporteren, onder druk zetten. Verder kan een aanpassing van het belastingstelsel het gelijkwaardig, internationaal speelveld verstoren en daarmee de internationale positie van de Nederlandse afval- en recyclingsector verzwakken.

Wij doen een beroep op u om te bewerkstelligen dat bij de onderhandelingen over de Brexit de bestaande handelsbelangen worden geborgd. Verder wijzen we op de noodzaak de bestaande vrijstelling van de afvalstoffenbelasting op de import van restafval te continueren. Een ander aandachtspunt is de door een van de deelnemende partijen aan de informatiebesprekingen in haar verkiezingsprogramma voorgestelde verhoging van de afvalstoffenbelasting voor Nederlands restafval. In onze ogen kan daar gezien het open karakter van de Europese afvalmarkt alleen sprake van zijn wanneer als flankerende maatregel een goed functionerende exportheffing wordt ingevoerd.

Wij vertrouwen erop met deze brief uw aandacht op onze sector te vestigen en gaan ervan uit ook met de nieuwe regering te komen tot een vruchtbare samenwerking bij de ontwikkeling en uitwerking van duurzaam beleid.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Afvalbedrijven

Boris van der Ham
Voorzitter

Vereniging Afvalbedrijven
De heer B. van der Ham
Postbus 2184
5202 CD 's-HERTOGENBOSCH

Kenmerk: 201700302

Den Haag, 6 april 2017

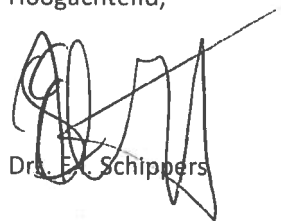
Geachte heer Van der Ham,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Dr. E. Schippers

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Kabinetsformatie 2017
T.a.v. de informateur -
mevrouw E.I. Schippers
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kenmerk: FO17-021-5.1

Amersfoort, 5 april 2017

Betreft: inbreng Federatie Opvang ten behoeve van Kabinetsformatie

Geachte mevrouw Schippers,

Wij willen uw aandacht vragen voor de 70.000 vrouwen, mannen en kinderen die elk jaar een beroep doen op een opvanginstelling vanwege dakloosheid, huiselijk geweld of ggz problematiek, waardoor zij niet zelfstandig kunnen wonen.

Deze groep mensen lukt het niet, ondanks alle voorzieningen in Nederland, zelfstandig het hoofd boven water te houden, de kinderen veilig op te voeden en zichzelf en de kinderen te beschermen tegen huiselijk geweld. Het gaat om jongeren die de jeugdzorg verlaten en dakloos worden bij gebrek aan ouderlijke en gemeentelijke ondersteuning, huisvesting en inkomen. Het gaat om mensen die een ggz kliniek of gevangenis verlaten voor wie aansluitend geen huis en hulp is geregeld. Overwegend gaat het om de mensen met de laagste opleiding, de kleinste kansen, het geringste sociale netwerk en de grootste risico's op maatschappelijke teloorgang. Dit zijn de mensen met complexe problematiek voor wie de overheid maatwerk mogelijk moet maken, zoals beschreven in de brief van de secretarissen-generaal aan u¹.

Om de structurele oorzaken van dakloosheid, huiselijk geweld en maatschappelijke teloorgang aan te pakken, vragen we het nieuwe kabinet op basis van geleerde lessen en bewezen effectiviteit, in te zetten op de vijf volgende acties: wonen, bestrijding armoede, een landelijk ondersteuningsprogramma voor de aanpak van huiselijk geweld, het opvullen van het gat tussen Wmo en Zorgverzekeringswet en versterking van de onafhankelijke rechtshulp voor cliënten. Daarnaast onderschrijven we de noodzaak van verlaging van de administratieve lasten als noodzakelijke randvoorwaarde voor effectieve hulp aan de groep mensen voor wie we in deze brief uw aandacht vragen.

1. Stimuleer zelfstandig wonen als beter en goedkoper alternatief

Wonen is altijd goedkoper dan opvang of intramurale zorg. Wonen maakt het mogelijk dat mensen weer gaan meedoen in de maatschappij en herstellen van turbulente gebeurtenissen als huiselijk geweld, huisuitzetting, (gedwongen) opnames in ggz klinieken en detentie. Het ontbreekt in Nederland

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-algemene-zaken/documenten/brieven/2017/03/30/brief-gezamenlijke-sgs-aan-informateur-schippers>

aan goedkope kleine huizen voor éénpersoonshuishoudens. Een kabinet dat, net als in het voormalige Landelijk Actie Plan Studentenhuisvesting, investeert in de bouw van 10.000 van dit soort woningen, maakt wonen mogelijk voor mensen die nu zijn uitgesloten van de woningmarkt. Daarbij is ook intensiteit en duur van begeleiding van essentieel belang. Deze wordt nu door gemeenten vaak gemaximeerd tot een half jaar, hetgeen onvoldoende is.

Wij vragen het nieuwe kabinet:

- *Investeer in een 10.000 Woningen plan voor betaalbare eenpersoonswoningen.*
- *Zorg voor voldoende gemeentelijke middelen om begeleiding bij zelfstandig wonen te waarborgen.*

2. Armoede en schulden voorkomen en opheffen door beleidswijzigingen

Veel cliënten van instellingen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen hebben zodanige problematische schulden, dat zij daar op eigen kracht nooit meer uitkomen. De bijstandsnorm waarvan zij rond moeten komen, is onvoldoende voor de dagelijkse kosten van het bestaan. Het Rijksincasso beleid leidt ertoe dat mensen steeds verder in de schulden komen. Het systeem van belastingtoeslagen veroorzaakt grote problemen voor arme mensen, door verrekening en bronheffing. De kostendelersnorm in de Participatiewet verlaagt de bereidheid van families en vrienden om hulp te bieden bij tijdelijke dakloosheid van familieleden of kennissen.

Daarom vragen wij het nieuwe kabinet:

- *Verhoog de bijstandsnorm.*
- *Wijzig het Rijksincasso-beleid.*
- *Herzie het systeem van belastingtoeslagen met verrekening en bronheffing.*
- *Schaf de kostendelersnorm af.*
- *Stop bezuinigingen Participatiewet.*

3. Landelijk ondersteuningsprogramma voor de aanpak van huiselijk geweld

In Nederland worden jaarlijks honderdduizenden mensen slachtoffer van huiselijk geweld. Jaarlijks overlijden meer dan 50 vrouwen, mannen en kinderen aan de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De vrouwenopvang merkt dagelijks dat de vraag naar veilige opvang en hulp omvangrijk is. De crisisopvang zit vol. We signaleren dat de hulpvragen toenemend complex zijn. Het kost meer tijd en inzet van veel expertise om te zorgen voor herstel en waarborgen voor structurele veiligheid van de cliënten. Er wordt momenteel geïnvesteerd in verbetering van de meld- en adviesstructuur. De vrouwenopvang juicht dit toe. Na het melden begint de hulpverlening. Op veel plekken is de afgelopen jaren bezuinigd ten gunste van de advies en meldstructuur. Er is een landelijk ondersteuningsprogramma nodig om deze situatie te verbeteren. Om het aandeel van de vrouwenopvang in de landelijke en lokale aanpak op volle sterkte te krijgen, is het volgende nodig:

- *Voldoende structurele middelen voor behoud en versterking van het landelijk dekkend netwerk van Vrouwenopvang. Er moet voor burgers altijd 24 uren crisisopvang, waar dan ook, beschikbaar zijn.*
- *Integrale gezinsfinanciering voor de systeemgerichte hulpverlening, zodat zowel de ouder(s) als de kinderen in de opvang de hulp krijgen die nodig is.*
- *Invoering van een keurmerk Vrouwenopvang dat op erkenning kan rekenen van gemeenten, Veilig Thuis en andere ketenpartners. Dit keurmerk sluit aan op de eisen die gesteld worden aan de verbeterde meld- en adviesstructuur.*
- *Een investeringsprogramma in doorontwikkeling van de methodieken binnen de vrouwenopvang, die uiteindelijk evidence based moeten zijn.*

4. Grijs gebied tussen Wmo en Zorgverzekeringswet opvullen door Fonds

Voor de inzet van preventieve zorg (bemoeizorg, verpleegkundigen en andere professionals die eropaf gaan) zijn extra middelen nodig. Het grijze gebied tussen de Wmo en de Zorgverzekeringswet moet worden ingevuld. OGGZ-problematiek (ggz, verslaving, huiselijk geweld, dreigende dakloosheid) ligt ten grondslag aan veel maatschappelijke problematiek zoals overlast en 'verwarde personen'. Alleen met inzet van gemeenten die outreachende hulp financieren en verzekeraars die ambulante behandeling mogelijk maken, kunnen kwetsbare mensen tot een stabiel bestaan komen, zonder steeds terug te vallen naar de daklozenopvang, ggz kliniek of detentie.

Wij vragen het kabinet:

- *Richt een Fonds voor preventie Sociaal Domein in. Met een preventiefonds sociaal domein kan worden voorzien in financiering van acties die niet kunnen wachten op indicatie of verwijzing en kan snel passende ondersteuning geboden worden.*

5. Extra middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning en rechtshulp

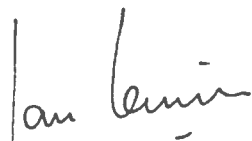
We signaleren dat in de afgelopen jaren kwetsbare burgers vaak eerst een gang naar de rechter moeten maken voordat zij toegang krijgen tot de benodigde zorg of begeleiding. Een aantal gemeenten verstrekt geen beschikking aan burgers die maatschappelijke ondersteuning in de vorm van daklozen- of vrouwenopvang vragen. Hun rechtspositie is daarmee zeer zwak.

We vragen het nieuwe kabinet om:

- *Extra investering in onafhankelijke cliëntondersteuning in het sociaal domein voor mensen met (o)ggz problematiek en om gratis rechtshulp en procesmogelijkheden voor de armste doelgroepen.*

Uiteraard gaan wij graag met u en het nieuwe kabinet in gesprek over deze maatschappelijke uitdagingen. U kunt daarvoor contact opnemen met dhr. J.A. Gortworst (06 23091312).

Met vriendelijke groet,

Jan Laurier
Voorzitter Federatie Opvang

Federatie Opvang
De heer J. Laurier
Postbus 830
3800 AV AMERSFOORT

Kenmerk: 201700304

Den Haag, 6 april 2017

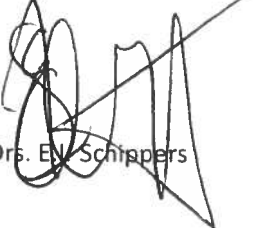
Geachte heer Laurier,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E. Schippers

Aan de informateur
Mevrouw drs. E.I Schippers
P/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Churchillaan 11-6
3527 GV Utrecht
Postbus 1539
3500 BM Utrecht
030 297 03 03
info@patiëntenfederatie.nl
www.patiëntenfederatie.nl

IBAN NL47FVLB0227222156
BIC FVLBNL22
BTW-nr. NL801406134B01
KVK 40482340

datum Woensdag , 5 april 2017

Geachte informateur, beste mevrouw Schippers,

U voert komende tijd gesprekken met partijen om te bezien of er een kabinet kan worden gevormd dat kan rekenen op voldoende steun in beide Kamers van de Staten Generaal.

Patiëntenfederatie Nederland hecht eraan dat zo'n kabinet ook kan rekenen op steun in de samenleving en verbinding zoekt met de patiëntenbeweging.

Wat ons betreft kijkt een nieuw kabinet voor wat de volksgezondheid betreft naar de agenda voor de zorg die onlangs is gepresenteerd. Die kan leidend zijn voor het beleid.

Kwalitatief hoogwaardige zorg

Dan werkt de regering bijvoorbeeld aan goede en betaalbare zorg, meer transparantie in de zorg en aan een samenhangend ouderenbeleid.

Goede zorg betekent kwalitatief hoogwaardige zorg. Het is zorg waarbij de patiënt dichtbij huis wordt geholpen als het kan, al dan niet met behulp van digitale zorg, en verder weg gaat als het nodig is. Wij roepen een nieuwe regering op daar voortvarend mee aan de slag te gaan.

Onderzoek dat wij op dit moment uitvoeren laat zien dat veel kwetsbare ouderen grote moeite hebben om de zorg aan huis goed geregeld te krijgen. Waar er terecht veel aandacht is voor mensen in een verpleeghuis dreigt het probleem van deze veel grotere groep thuis wonende ouderen uit beeld te raken. Ook daar is een investering nodig.

Beperk de stapeling van kosten

Betaalbare zorg betekent minder stapeling van eigen bijdragen en een lager eigen risico. Het is zorg waarbij de patiënt en cliënt centraal staan. Zorg die niet over de patiënt gaat, maar met de patiënt. Zorg waarbij de vraag van oudere, patiënt of cliënt leidend is. Zorg die tot stand komt nadat patiënt, mantelzorger of cliënt samen met de zorgverleners kijkt welke zorg het beste past bij deze persoon. Zorg op maat, waarbij het geld de patiënt volgt in plaats van dat de patiënt het geld volgt. En zorg waarbij de patiëntenbeweging een volwaardige eigen stem heeft,

gefinancierd uit premiegeld.

Openheid over kwaliteit

Maar dan moet de patiënt wel weten waar een goede behandeling is te krijgen. Wij roepen u op bestaande data over de kwaliteit van zorg openbaar te maken. Dan kan de patiënt zelf zien welke zorgverleners en instellingen goed presteren. Want voor de patiënt is die informatie cruciaal bij het kiezen van een zorgverlener.

Patiëntenfederatie Nederland roept de onderhandelaars op deze transparantie als speerpunt voor het nieuwe zorgbeleid in het regeerakkoord op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman, directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland

Patiëntenfederatie Nederland
Mevrouw D. Veldman
Postbus 1539
3500 BM UTRECHT

Kenmerk: 201700306

Den Haag, 6 april 2017

Geachte mevrouw Veldman,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.I. Schippers

Informateur, Postbus 20018, 2500 EA DEN HAAG

201700307

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

29 MAART 2017

ZORG INNOVATIE FORUM

SCANPLAZA

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. mevrouw E. Schippers, informateur
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Groningen, 28-03-2017

Geachte mevrouw Schippers,

Het nieuw te vormen kabinet moet in het regeerakkoord innovatie op het gebied van gezondheid en welzijn stimuleren. Hiertoe roepen wij op in het gezondheidsmanifest dat wij u, als informateur van het nieuwe kabinet, hierbij aanbieden. De oproep is afkomstig van 40 organisaties uit de zorg, het sociale domein, burgerinitiatieven en kennisinstellingen, die allen zijn verenigd in het Zorginnovatieforum.

Onze organisaties, waaronder Zorgcollectief Zuidwest-Drenthe (ZZWD), Gemeente Emmen, Coöperatie Klooster&Buren en Jeugdhulp Friesland, zien waardevolle kansen om de kwaliteit van gezondheid en welzijn in Noord-Nederland te verbeteren. Door innovatie te stimuleren kan de overheid een belangrijke rol spelen bij het benutten van deze kansen. Een andere benadering van gezondheid en welzijn kan het antwoord zijn op de toenemende vergrijzing, hogere zorgkosten en de scheve verhouding tussen kosten en baten onder zorgorganisaties. In het manifest benadrukken wij het belang van een eerlijke beloning voor preventie. Daarnaast zou een nieuw kabinet burgerinitiatieven serieuzer moeten omarmen. Dat betekent ook dat moet worden aangesloten bij burgerparticipatie. Dit vraagt andere samenwerking, andere financiering en een wijziging in wet- en regelgeving.

De toenemende vergrijzing, hogere zorgkosten en de scheve verhouding tussen kosten en baten vergen een andere benadering van gezondheid en welzijn. Ook de groeiende beweging van burgerinitiatieven vraagt hierom. Burgerinitiatieven nemen steeds meer zelf de regie om gezondheid voor en met elkaar anders te organiseren. Mensgericht, met een beroep op de eigen kracht van inwoners en de eigen omgeving. Samenredzaamheid is hierbij het uitgangspunt. Stimulering en beloning van preventie zijn hierbij van groot belang. Bevolkingskrimp zorgt in veel gebieden in Noord-Nederland voor een toename van economische en maatschappelijke

ZORG INNOVATIE FORUM

tweedeling. Het is belangrijk die tweedeling te voorkomen. Wij zien waardevolle kansen voor de kwaliteit van gezondheid en welzijn in Noord-Nederland. Door innovatie te stimuleren kan de overheid een belangrijke rol spelen bij het benutten van deze kansen. Hierin is een ook belangrijke rol weggelegd voor werkgevers, om de gezondheid van werknemers te faciliteren.

Wij vragen het nieuwe kabinet daarom om de waardevolle kansen op deze gebieden mee te nemen bij het formuleren van een nieuw regeerakkoord. Zet in op preventie, stimuleer innovatie en doorbreek oude structuren. Focus op het belonen van voorkomen in plaats van genezen, dan zullen wij met minder meer bereiken.

Hoogachtend,

Martin Sitalsing
Bestuursvoorzitter Zorginnovatieforum,
voorzitter raad van bestuur Lentis

Karin Kalverboer
Directeur Zorginnovatieforum

Bijlage: Gezondheidsmanifest

ZORG INNOVATIE FORUM

Groningen, 14 maart 2017

Geachte formateur,

De toenemende vergrijzing, hogere zorgkosten en de scheve verhouding tussen kosten en baten vergen een andere benadering van gezondheid en welzijn. Ook de groeiende beweging van burgerinitiatieven vraagt hierom. Burgerinitiatieven nemen steeds meer zelf de regie om gezondheid voor en met elkaar anders te organiseren. Mensgericht, met een beroep op de eigen kracht van inwoners en de eigen omgeving. Samenredzaamheid is hierbij het uitgangpunt. Stimulering en beloning van preventie zijn hierbij van groot belang. Bevolkingskrimp zorgt in veel gebieden in Noord-Nederland voor een toename van economische en maatschappelijke tweedeling. Het is belangrijk die tweedeling te voorkomen. Wij zien waardevolle kansen voor de kwaliteit van gezondheid en welzijn in Noord-Nederland. Door innovatie te stimuleren kan de overheid een belangrijke rol spelen bij het benutten van deze kansen.

Namens 40 organisaties uit de zorg, het sociale domein, burgerinitiatieven en kennisinstellingen, die allen zijn verenigd in het Zorginnovatieforum, bieden wij u dit gezondheidsmanifest aan. Hiermee roepen wij het nieuw te vormen kabinet op om innovatie op het gebied van gezondheid en welzijn te stimuleren. Zo wordt bijgedragen aan kwalitatief hoogwaardige, toegankelijke en duurzame zorg, met positieve aandacht voor de gezondheid van de burger.

1. Beloon preventie

Gezondheidswinst kan het best worden behaald door preventiemaatregelen. Internationaal onderzoek toont aan dat voorkomen effectiever en goedkoper is dan genezen, maar de financiële prikkels voor preventie ontbreken. We zien dat preventie loont, maar de financiële opbrengst ervan op andere plekken terecht komt. Dat heeft te maken met hoe we het stelsel hebben georganiseerd vanuit verschillende wetten, zoals de Zorgverzekeringswet en WMO met gescheiden financieringsstromen, die onderling niet met elkaar communiceren. Het appel dat in het sociale domein op mensen en hun omgeving wordt gedaan neemt toe. Daar kampt men met toenemende tekorten. Logisch zou zijn om besparingen die optreden door preventie ook weer hiervoor in te zetten. Gemeenten of burgerinitiatieven kunnen nu zorgkosten, die zij via preventie besparen, niet zelf aanwenden. De opbrengsten komen elders terecht. Middelen zouden samengevoegd moeten worden. Wij bepleiten gezondheidswinst die door preventie wordt behaald, in te zetten om nog veel meer aan preventie te kunnen doen. Daarnaast vinden we dat preventie niet alleen een rol van burgers en lokale overheden is, maar ook van werkgevers. Werkgevers hebben een taak in het gezond houden van hun medewerkers. Daarbij moet er meer aandacht zijn voor de groeiende groep mantelzorgers. Juist in de zorg werken veel mensen met mantelzorgtaken. We moeten ervoor zorgen dat zij gezond en vitaal blijven om het informele werk te kunnen blijven doen wat zo belangrijk is voor het welzijn van onze burgers.

ZORG INNOVATIE FORUM

2. Stimuleer participatie

Ertoe doen en deel uitmaken van de samenleving zijn bepalend voor het welzijn van mensen. Overheidsorganisaties, zorgverleners en woningbouwcorporaties moeten veel meer aansluiten bij wat burgers nodig hebben. Het vertrouwen van de burger kan worden hervonnen als je echt met mensen in contact komt en hiervoor de ruimte neemt. Zeker bij zorgmijders is dit de enige manier om te helpen. Dat vraagt een open houding, goede luistervaardigheden en ruimte om aandacht te geven en niet alleen handelingen uit te voeren en aan protocollen te voldoen. Ontwikkel gezondheid daarom vanuit een vitaal mensbeeld en vertrouw op de kracht van de samenleving. Professionals moeten aansluiten bij behoeften van mensen en hen daarbij de weg wijzen. Dat leidt tot andere oplossingsrichtingen en nieuwe samenwerkingsvormen.

Maar niet alle burgers kunnen goed voor zichzelf zorgen. Bij sommige mensen stapelen de problemen zich op als gevolg van armoede, schulden, werkloosheid, onveiligheid of psychische zorg. Dat vraagt nieuwe vormen van solidariteit om moderne en hoogwaardige zorg te kunnen bieden op een breed terrein. Vroegsignalering en preventie, vooral ook bij het oplossen van schuldvraagstukken, kunnen daarbij helpen, evenals een betere afstemming en samenwerking tussen organisaties. De doorgeslagen marktwerking en perverse financieringsprijkkels houden nu tegen om te doen wat eigenlijk nodig is. Het aanbod van zorg, in plaats van de behoefte, staat te veel centraal. Burgerinitiatieven voelen zich vaak onvoldoende serieus genomen door organisaties waarmee zij te maken krijgen. Die organisaties zitten vast in de oude oplossingen, met hun eigen aanbod en regels waaraan ze moeten voldoen. Geef burgers meer regelruimte en neem hen serieus.

Zorg verlegt zich steeds meer naar de thuissituatie. Maar dat is een ander domein dan zorg, waar weer andere financieringsregels gelden. De overheveling van intramurale naar extramurale zorg is door het Rijk voortvarend ingezet en gepaard gegaan met grote bezuinigingen. Dat leidt tot steeds schevere verhoudingen in de samenleving. Er is te weinig geld om mensen de zorg en aandacht te bieden die ze thuis nodig hebben. Een toenemend aantal mensen verkeert thuis in kwetsbare situaties. Eenzaamheid is een serieus probleem onder alleenstaande ouderen en jongeren. De verschuiving van intramurale naar extramurale zorg vraagt een grotere rol van burgers. Maar ook dat kost geld. Deze rol moet financieel meer ondersteund worden, vraagt aanpassingen van wet- en regelgeving en een benadering waarin deze initiatieven volwaardig meetellen.

3. Stimuleer burgerinitiatieven

Burgers zijn afhankelijk gemaakt van de veelheid aan verschillende organisaties en systemen om hen heen. Maar in de alledaagse praktijk van burgers zijn wonen, werk, participatie en zorg niet van elkaar gescheiden. Innovatie gaat vaak over waar deze domeinen elkaar raken. De kwaliteit van zorg en de impact van deze maatschappelijk initiatieven laten zich niet afvinken. We moeten daarom toe naar andere monitoring van kwaliteit. De inrichting van deze kwaliteitssystemen en de daarbij behorende kwantitatieve afrekenmechanismen moet worden aangepast. Vergroot de regelruimte van burgers en professionals en denk en handel vanuit wat mensen nodig hebben.

ZORG INNOVATIE FORUM

Dat vereist een open dialoog tussen burgers en organisaties waarmee zij samenwerken. Een mooi neveneffect van veel burgerinitiatieven is dat dit nieuwe arbeidsmarktperspectieven biedt met participatiemogelijkheden voor lager opgeleiden of mensen met een ziekte of beperking. Zij kunnen mantelzorgers ondersteunen bij hun dagelijkse werkzaamheden, wat zware overbelasting kan tegengaan en ertoe bijdraagt dat zij hun toewijding en aandacht voor hun naasten kunnen volhouden.

4. Evalueer financieringswijzen

Gezondheid en welzijn in dunbevolkte gebieden vragen om een andere benadering dan in steden. Het zou goed zijn om nieuwe financieringsmodellen te evalueren aan de hand van maatschappelijke kosten-batenanalyses. Gezondheid omvat vele levensgebieden volgens de definitie van positieve gezondheid van Machteld Huber. Domeinoverstijgende financiering of populatiebesteding zijn hiervoor mogelijke oplossingen. Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid. We zoeken naar prikkels die dat positief beïnvloeden. Dat vraagt een dienstverlenende rol van aanbieders van zorg, wonen, onderwijs en financiering, die nu veelal op beheersing zijn gericht en niet op de gezondheidswaarde die het voor de bewoner of patiënt oplevert. In Zweden wordt het geld voor gezondheid beheerd door lokale overheden, wat een positieve impact heeft op de kwaliteit van gezondheid. We zouden mogelijkheden op dit gebied nader willen onderzoeken.

Wij vragen het nieuwe kabinet om de hierboven beschreven waardevolle kansen op gezondheidsgebied mee te nemen bij het formuleren van een nieuw regeerakkoord. Zet in op preventie, stimuleer innovatie en doorbreek oude structuren. Focus op het belonen van voorkomen in plaats van genezen, dan zullen wij met minder meer bereiken!

Hoogachtend,

Martin Sitalsing
Bestuursvoorzitter Zorginnovatieforum,
voorzitter raad van bestuur Lentis

Karin Kalverboer
Directeur Zorginnovatieforum

Bijlage: Aangesloten organisaties

ZORG INNOVATIE FORUM

Bijlage: Aangesloten organisaties

Zorginstellingen

Cosis/NOVO
Cosis/Promens Care
Huisartsenzorg Drenthe
Koninklijke Kentalis
KwadrantGroep
Lentis
De Noorderbrug
Ommelander Ziekenhuis Groningen (OZG)
Verslavingszorg Noord Nederland
Zorgbelang Groningen
Zorgcollectief Zuidwest-Drenthe (ZZWD)

Kennispartners

Alfa College
Drenthe College
Hanzehogeschool Groningen
NHL Hogeschool
Noorderpoortcollege
RENN4
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)
Stenden Hogeschool

Partners in het sociale domein

Gemeente Emmen
Gemeente Groningen
Gemeente Leeuwarden
Gemeente Smallingerland
Gemeente Südwest-Fryslân
Humanitas, District Noord
MEE Groningen, Friesland, Drenthe
Politie Noord-Nederland
Tinten Welzijnsgroep
VNO/NCW Noord
Woonstichting Groninger Huis
Zorgplein Noord

ZORG INNOVATIE FORUM

Partners in het jeugdnetwerk

Accare

Jeugdhulp Friesland

Leden in het kader van NPO2 (Nationaal Programma Ouderenzorg)

De Hoven

Gemeente Heerenveen

Gemeente Hoogeveen

Hogeschool Windesheim

Isala Klinieken

Martini Ziekenhuis

Partoer

Wilhelmina Ziekenhuis Assen

Zorgkompas

Zorg Innovatie Forum
 Postbus 1047
 9701 BA Groningen
 Bezoekadres:
 L.J. Zielstraweg 2, 3e etage
 T 050-800 32 45
 e info@zifnoord.nl
 i www.zorginnovatieforum.nl

Ons werkgebied

Ons team

ZIF: een kleine enthousiaste club met veel energie. **Bestuur:** Martin Sitalsing, Akke Groenewoud en Anne-Mei The. **Directeur:** Karin Kalverboer.

Communicatie

Vanuit onze forumfunctie zorgen we voor brede verspreiding van informatie en ervaringen over belangrijke onderwerpen op het gebied van zorginnovatie:

Nieuwsbrieven (eens per maand) naar 850 relaties
 @zifnoord 1.900 volgers

Bijeenkomsten

We faciliteren en organiseren bijeenkomsten en congressen

24 maart 2017
Masterclass 'In de war'

5 april 2017
Forumbijeenkomst Jongeren en verslaving

10 mei 2017
Forumbijeenkomst Besturen in transitie

7 juni 2017
Forumbijeenkomst Triple Aim – best practices

Samenwerken

Onze Stakeholders:

12 Zorginstellingen: Accare • Cosis/NOVO • Cosis/Promens Care • DHC • Koninklijke Kentalis • KwadrantGroep • Lentis • De Noorderbrug • Ommelander Ziekenhuis Groningen (OZG) • Verslavingszorg Noord Nederland • Zorgbelang Groningen • Zorgcollectief Zuidwest-Drenthe (ZZWD) • **7 Kennispartners:** Alfa College • Drenthe College • Hanzehogeschool Groningen • RENN4 • NHL Hogeschool • Noorderpoortcollege • Rijksuniversiteit Groningen (RUG) • Stenden Hogeschool • **11 Partners in het sociale domein:** Gemeente Emmen • Gemeente Groningen • Gemeente Leeuwarden • Gemeente Smalingerland • Gemeente Zuidwest-Fryslân • Humanitas, District Noord • MEE Groningen, Friesland, Drenthe • Politie Noord-Nederland • Tinten Welzijnsgroep • VNO/NCW Noord • Woonstichting Groninger Huis • Zorgplein Noord • **1 Partner in het jeugdnetwerk:** Jeugdhulp Friesland • **9 Leden in het kader van NPO2 (Nationaal Programma Ouderenzorg):** • De Hoven • Gemeente Heerenveen • Gemeente Hoogeveen • Hogeschool Windesheim • Isala Klinieken • Martini Ziekenhuis • Partoer • Wilhelmina Ziekenhuis Assen • Zorgcompas

Onafhankelijk, Verbindend, Stimulerend, Vernieuwend

Healthy Ageing Network
 Northern Netherlands
 Region of Knowledge and Development

Wij zijn
 programmaleider
Care & Cure
 van HANN

Thema's

We focussen op Gezondheid en Gedrag:

- **Triple Aim**
- **Wonen en leefomgeving**
- **Sociale, economische en maatschappelijke participatie**

Hoe we werken

Het ZIF werkt met bewezen methodieken:

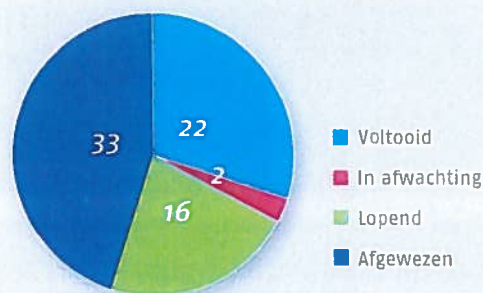
- **de participatieve methode**
- **maatschappelijke business case**
- **via betrokkenheid en reflectie naar daadkracht**

Forumbijeenkomsten

Vanaf 2017 organiseert het ZIF bijeenkomsten in een kleinere kring. Deze 'forumbijeenkomsten' gaan over thema's die u daarvoor hebt aangereikt en hierbij nodigen we sprekers uit vanuit ons netwerk of daarbuiten. Doel is om met elkaar van gedachten te wisselen over een onderwerp dat ons gezamenlijk verbindt, daarbij nieuwe handelingsperspectieven te benoemen en die tot concrete acties te vertalen. Hiermee geven we inkleuring aan de gemeenschappelijke innovatieagenda van het Zorginnovatieforum.

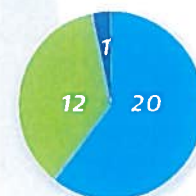
Spreekende resultaten

Status 74 subsidieprojecten

Subsidieresultaten 2007-2015

- Betrokken bij **74** subsidieaanvragen
- **16x** penvoerder
- **53x** consortiumpartner
- **5x** support/partners ingebracht
- Totaal: € **65.246.176** aan projectkosten
- Totaal: € **32.307.897** aan subsidie

In 2016 organiseerde ZIF

- 20 masterclasses en lessons learned bijeenkomsten
- Twaalf regiobijeenkomsten
- Een netwerkdag

